

מסורת הש"ס

ר"ש הא דאמרן. דקאמר אהא ארי בן עושל: בני בתירה. נמס' פסחים שהיו נשאים ונשכילי שלא להלל שהיה גדול צמורה ועלה אלן מכבל עזבו נשאותן ומיניהו נשאו עליהן: דהו להלל דעדיף מיניהו. והלכות שהיו נשאלות מהן צנית המדרש נעלמות מהן ונשין בדבר: חביבין יסורין. שלא שהועילו יסורין של ר"א שלא שלטה בו רימה: כלמיסא. אכן שנמקוס קטניס: לפירא. חולי שנמך הסה ושמו מרשב"א: אהורייירי. שומר קוסין: כיספא. מקפוא: עבר קליס. דרבי: לקלייסו. דמיומא: פליא לרישיה כנגפי דרבי. החניא אח ראשו תחת כנפי כסותו: אמרי. ברכיעא: כנשא ביסא. מכבדת הבית: שדיין בני כרכוסא. היו מועלין סס בני חולדה: ואפי' הכי. דלא אחא מיטרא כהנהו שני: כי הוו עקרי פוגלא. לנון: ממשרא. מן הערוגה: הוה קיימא בירא מליא מיל. היתה הגומא עומדת מליאה מיס: שוכרסו כשמונה. ממתת יופיו: אסמכיס דרבי. שהיו קורין אותו רבי כדי שיתקאל ויסיס (אל) לנו על מ"ת: ואשלימסו. מקרו לר' שמעון ללמדו מורה: כל יומא כוה אמר. אותו הבן: לקרייסי אנה אולי. ולעירי אני חפץ לייך: מומי עוובה דא. כשנובה הנחמי זמא ולא אשאל עוד לייך: ולוקח נפשו. המלמדו מורה קוטה לכן: לער מערס. שנמתנו סס ר' שמעון בן יומי ור' אלעזר בנו י"ג שנה נמס' שבת (דף ג:) : שמקפס אס בניו. שהיה רגיל לאמר אקפס את בני (כ) כשנשבע: ורבי למא ליה כולי האי. לחזור על בני אחריס לשאל אס יש לו בן: אס תשוב. ישאל למוטב כנומחין ואשיבך אלי ולפני תעמוד הקב"ה אמר לי שבעמוד אקמיתס לפניו אס אוכל להשיבס: יקר מוולג. ת"מ מעי"ה: מפך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ר' ארבעין ועד עולם. הקב"ה אמר ק' אני ערב מעתה שלא ימוס עד עולם: ארבעין פעניסא. שלא תפסוק תורה מזרעו: גמרא דכבלי. גמרא שלטי: דלא ניטרדיס. כשעלה לארץ ישראל ללמד מפי ר' יוחנן ואמוראין שנאמר שאל לא היו בני ממלות ומוסין זה לזה כשמן כדאמר' כסנהדרין (דף מ.) ומייסבין את העמעיס בלא קושיית ופיורקין: אקעיין חריך שקי. דלויישי גולא הוה: דבר זס. על מה אבדה הארץ: אמרו

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא פה.

הוזה עתיד משבור מלכא. פי מונל כהמומי של רבי כדאשמתן נמי כדאשית רבה (פי סו) זבל כהמומי של יתק ולא כספו חזבו של אבימלך: אסמירא

ובני בתירה ויונתן בן שאול רבן שמעון בן גמליאל הא דאמרן בני בתירה ודאמר מר הושיבוהו בראש ומינוהו לנשיא עליהן יונתן בן שאול דק"ל לדרך ואתה תמלוך על ישראל ואני אהיה לך למשנה ממאי דלמא יונתן בן שאול דחזא דגריר עלמא בטר דוד

בני בתירה נמי דחזו להלל דעדיף מיניהו אלא רבן שמעון בן גמליאל ודאי ענוותן הוה אמר רבי חביבין יסורין קבל עליה תליסר שני שית בצמירתא ושבע בצפרנא ואמרי לה שבעה בצמירתא ושית בצפרנא אהורייירי רבי הוה עתיר משבור מלכא כד הוה רמי כוסתא לחיותא הוה אויל קלא בתלתא מילי הוה מכון דרמי בהויה שעתא דעייל רבי לבית הכסא ואפי' הכי מעבר ליה קליה לקלייהו ושמעון ליה נחתי ימא ואפי' יסורי דר' אלעזר בר' שמעון עדיפי מדרבי דאילו ר"א בר"ש מאהבה באו ומאהבה הלכו דרבי ע"י מעשה באו וע"י מעשה הלכו ע"י מעשה באו מאי היא דההוא עגלא דהוה קא ממטו ליה לשחיטה אול חליא לרשיה בכנפיה דרבי וקא כבי אמר ליה זיל לכן נוצרת אמרי הואיל ולא קא מרחם ליתו עליה יסורין וע"י מעשה הלכו יומא חד הוה קא כנשא אמתיה דרבי ביתא הוה (כ) שדיא בני כרכושתא וקא כנשא להו אמר לה שבקינהו כתיב ורחמיו על כל מעשיו אמרי הואיל ומרחם נרחם עליה כולוהו שני יסורי דר' אלעזר לא שכיב איניש בלא זמניה כולוהו שני יסורי דרבי לא איצטרך עלמא למיטרא דאמר רבה בר רב שילא קשי יומא דמיטרא כיומא דרינא ואמר אמימר אי לאו צריך לעלמא בעו רבנן רחמי עליה ומבטלי ליה אפי' הכי כי הוו עקרי פוגלא ממשרא הוה קיימא בירא מליא מיא איקלע רבי לאתריה דר' אלעזר בר' שמעון א"ל יש לו בן לאותו צדיק אמרו לו יש לו בן וכל זונה שנשכרת בשנים שוכרתו בשמנה אתייה אסמכיה כרבי ואשלימיה לר' שמעון בן איסי בן לקוניה אהות דאמיה בלא יומא הוה אמר לקרייהו אנה אויל אמר ליה חכים עבדו יתך וגולתא דאמיה כל פרסו עלך ורבי קרו לך ואת אמרת לקרייתא אנה אויל אמר ליה מומי עוובה דא כי גדל אתא יתיב במתיבתא דרבי שמעיה לקליה אמר הא קלא דמי לקליה דר' אלעזר בר' שמעון אמרו ליה בריה הוא קרי עליה פרי צדיק עץ חיים ולוקח נפשות חכם פרי צדיק עץ חיים זה ר' יוסי בר' אלעזר בר' שמעון למערתא דאבוה הוה הדרא לה עכנא למערתא אמר ליה עכנא עכנא פתח פיך ויכנס בן אצל אביו לא פתחא להו כסבורים העם לומר שזה גדול מזה יצתה בת קול ואמרה לא מפני שזה גדול מזה אלא זה היה בצער מערה וזה לא היה בצער מערה איקלע רבי לאתריה דר' מרפון אמר להו יש לו בן לאותו צדיק שהיה מקפח את בניו אמרו לו בן אין לו בן בת יש לו וכל זונה שנשכרת בשנים שוכרתו בשמנה אתייהו לקמיה אמר ליה אי הדרת בך יהיבנא לך כרתאי הדר ביה איכא דאמרי נסבה וגירשה איכא דאמרי לא נסבה כלל כדי שלא יאמרו בשביל זו חזר זה ולמה ליה כולי האי דאמר רב יהודה אמר רב ואמרי לה אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן ואמרי לה אמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן כ"ל המלמד את בן חבירו תורה וזכה ויושב בישיבה של מעלה שנאמר אם תשוב ואשיבך לפני תעמוד וכל המלמד את בן עם הארץ תורה אפילו הקב"ה גזור גזירה מכמלה בשבילו שנאמר ואם תוציא יקר מוולל כפי תהיה אמר ר' פרנך אמר ר' יוחנן כל שהוא תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם ובן בנו תלמיד חכם שוב אין תורה פוסקת מזרעו לעולם שנאמר ואני זאת בריתי וגו' לא ימוש מפך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם מאי אמר ה' אמר הקב"ה אני ערב לך בדבר זה מאי מעתה ועד עולם אמר ר' ירמיה מכאן ואילך תורה מחזרת על אכסניא שלה רב יוסף יתיב ארבעין תעניתא ואקריהו לא ימוש מפך יתיב ארבעים תעניתא אחריו ואקריהו לא ימוש מפך ומפי זרעך ומפי זרעך ומפי זרעך יתיב כ"מאה תעניתא אחריו אתא ואקריהו לא ימוש מפך ומפי זרעך ומפי זרעך אמר מכאן ואילך לא צריכנא תורה מחזרת על אכסניא שלה ר' יורא כי סליק לארעא דישראל יתיב מאה תעניתא דלשתכח גמרא בכלאה מניה כי היכי דלא נטרדיה יתיב מאה אחרניתא דלא לשכוב ר' אלעזר בשניה ונפלין עילויה מילי דצבורא ויתיב מאה אחרני דלא נשלוט ביה גורא דגיהנם כל תלתין יומי הוה בדיק נפשיה שגר תנורא סליק ויתיב בגויה ולא הוה שלמא ביה גורא יומא חד יהבו ביה רבנן עינא ואיחרכו שקיה וקרו ליה קמין חריך שקיה אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב מי האיש החכם ויבן את אבדו ואשר דבר פי ה' אליו ויגידה על מה אבדה הארץ דבר זה אמרו

עין משפט
גר מצוה
1 א מ"י פ"א מהלכות
ת"מ ה"ל כ סנה עשין
י ע"ש י"ד ק"י דמה
ספיק ג:

תורה אור השלם
1 ויאמר אליו אל תירא
כי לא המצאך יד שאול
אבי ואתה המקל על
ישאל ואני אהיה לך
למשנה וגם שאול אבי
ידע בך: שמואל א כג ז
2 טוב י' לכל ורחמי על
כל מעשיו:
תהלים קמ"ט
3 פרי צדיק עץ חיים
ולקח נפשות חכם:
משלי י"א
4 לכן כה אמר ה' אם
תשוב ואשיבך לפני
תעמד ואם תוציא יקר
מוולל כפי תהיה ושוב
המה אליך ואתה לא
תשוב אליהם:
ירמיהו טו י"ט
5 ואני זאת בריתי אותם
אמר ה' רחמי אשר עליך
דבר אשר שמוי ספך
לא ימוש מפך ומפי
זרעך ומפי זרע זרעך
אמר ה' מעתה ועד
עולם: ישעיהו נט כ"א
6 מי האיש החכם ויבן
את אבדו ואשר דבר פי ה'
אליו ויגידה על מה
אבדה הארץ ויגידה
כמדבר מבלי עבר:
ירמיהו ט"א

לעני רש"י
מישנא (מרישא)
ספרה הפה (מחלה).

הגהות הב"ח

(ב) נ"ב הוה שדיין בני
כרכוסא: (ג) ר"ש דיה
שמקפס אס בני כשהיה
נשבע:

מוסף רש"י

אהורייירי דבי רבי.
מתנה על היסוס
והפדות על ושבח ר"ג.
קשי יומא דמיטרא.
שלין בני אס יתלין לפשות
לרביהן כיומא דדינא.
שני ומיסי שמקפסין בני
אס לרון עס חביבין
מתקנא עולא. ש"ס היתת
וקולת ואושות יום
השמיס כוה הדין וחוות
הי. קטין חריך שקיה.
ר' יורא גולא הוה ונחמו
שקיו ע"י מעשה דבדיק
נפשיה מתנאה שניא קרו
למה תריבא קטן שקי
(סנהדרין ג' ע"פ הירושא
בגמ' ס"ט).